

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Numele proiectului: DreptCompAct - COMPetențe ACTuale pentru studenți la DREPT | Cod proiect: 312957

Programul Educație și Ocupare 2021-2027 | Cod apel: PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO_A49

SCHIMBĂRILE DEMOGRAFICE ȘI IMPACTUL LOR ASUPRA UNIUNII EUROPENE ȘI ROMÂNIEI Partea I

I. Introducere în **demografie**

II. Statica populației – exemple România

III. Dinamica populației – definire și tendințe ale fenomenelor demografice în **România** și **UE**

IV. Consecințe ale evoluției demografice

V. Impactul schimbărilor demografice în Europa

I. **Demografia: definire**

- **știința care are ca obiect de studiu populațiile umane și evidențierea legilor de dezvoltare ale acestora**
- Număr: „Câți locuitori sunt-vor fi?”
- Repartiție geografică: „Unde trăiesc?” , „ Este aglomerat?”
- Structura după caracteristici personale - gen, vârstă, socio-economice : „Predomină bătrânii?”, „Predomină copiii?”, „Predomină femeile?”
- Analiza evoluției lor: „Populația e tânără? Bătrână?”

Demografia: importanța pentru SP

- Obiectul SP = studiul stării de sănătate a populației
- Caracteristicile populației (structura pe MR, GV, G, etc) - influență asupra stării de sănătate a populației
- Indicatori demografici - utili pentru măsurarea stării de sănătate a populației
- Intervențiile care vizează îmbunătățirea stării de sănătate trebuie să aibă în vedere caracteristicile populației
- Sursa primară pentru consemnarea evenimentelor demografice este medicul.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Numele proiectului: DreptCompAct - COMPetențe ACTuale pentru studenți la DREPT | Cod proiect: 312957

Programul Educație și Ocupare 2021-2027 | Cod apel: PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO_A49

Componentele demografiei

DEMOGRAFIA

STATICA
POPULAȚIEI

DINAMICA
POPULAȚIEI

DINAMICA
MECANICĂ

DINAMICA
NATURALĂ = REPRODUCEREA

II. STATICA POPULAȚIEI

Statica populației - componente

Studiază:

- Număr de locuitori
- Densitate: gradul de împrăștiere a populației în colectivități constituite (orașe, sate) - nr locuitori/km²
- Structura (ex: grupe de vârstă, gen, mediu de rezidență, etnie, stare civilă, nivel de instruire)

Surse de informație demografică

- **Recensământul populației** - înregistrarea globală transversală a populației la un moment dat.

- Actualizarea recensământului prin **date înregistrate la oficiile de stare civilă**.
- Biroul de evidență a populației.
- **Anchete demografice** care aprofundează elemente de structură și dinamică a populației.
- **Estimarea numărului populației** prin interpretarea rezultatelor între două recensăminte.

Informații despre statica populației din România comparativ cu alte țări

Țara (2016)	Nr. loc	Q loc-km ²	Vârstă medie	Pop în mediul urban	% tot pop
China	1.382.323.332	147	37	57,9%	18,6%
Germania	80.682.351	232	46	77,2%	1,1%
România	19.372.734	84	42	60,8%	0,3%

Creșterea numerică a populației lumii

Populație	Când?	În cât timp?
1 miliard	1800	De-a lungul istoriei
2 miliarde	1930	130 de ani
3 miliarde	1960	30 de ani
4 miliarde	1975	15 ani
5 miliarde	1987	12 ani
6 miliarde	1999	12 ani
7 miliarde	2013	14 ani

III. DINAMICA POPULAȚIEI

Concepte și metode în demografie

- ☐ **Evenimentul demografic** = cazul singular purtător de informație demografică
- ☐ **Fenomenul demografic** = totalitatea evenimentelor demografice de un anumit tip, într-o populație și într-o perioadă de timp;

Eveniment

Născutul viu

Născutul mort

Decesul

Căsătoria

Divorțul

Fenomenul

Natalitatea

Mortinatalitatea

Mortalitatea

Nupțialitatea

Divorțialitatea

☐ **Abordări pentru măsurarea fenomenelor demografice:**

- Transversal
- Longitudinal

Dinamica mecanică

- ☐ Mișcarea populației în context socio-economic
- ☐ Capătă din ce în ce mai multă amploare în contextul liberei circulații în UE
- ☐ Parțial cunoscută – în perioada 1990-2015:
- ☐ 300.000 persoane și-au stabilit domiciliul în altă țară
- ☐ 2,4 milioane persoane au reședința în altă țară.

Natalitatea și Fertilitatea

- ☐ **Natalitatea** reprezintă fenomenul demografic al apariției născuților vii înregistrați într-o populație definită, într-o perioadă dată de timp
- ☐ **Fertilitatea** reprezintă fenomenul demografic al apariției născuților vii înregistrați în populația feminină fertilă (15-49 de ani), într-o perioadă dată de timp
- ☐ **Unitatea statistică de observare** este născutul viu

Intensitatea fenomenului de natalitate este măsurată cu rata brută de natalitate care exprimă frecvența născuților vii la 1000 de locuitori pentru perioada calendaristică considerată (an, semestru, trimestru, lună).

$$n = N/P \cdot 1000$$

Rata generală de fertilitate (RGF) exprimă frecvența născuților vii la 1000 de femei de vârstă fertilă (15-49 de ani).

Rata totală de fertilitate (RTF) = numărul mediu de copii pe care l-ar naște o femeie, în viața ei fertilă, potrivit modelului de fertilitate din populația căreia îi aparține.

Factori care influențează fertilitatea I

☐ **Factori demografici:**

- Structura populației, în special a populației feminine

Distribuția: pe gen, pe grupe de vârstă

- Nupțialitatea și divorțialitatea

☐ **Factori medico-biologici:**

- Sterilitatea feminină/masculină
- Patologia genitală
- Igiena sexuală

☐ **Factori sociali:**

- Prolungirea școlarizării
- Gradul de angajare al femeilor în activitățile socio-economice
- Apartenența la o anumită categorie socială

Factori care influențează fertilitatea II

☐ Migrația populației

☐ Factori legislativi

- Prevederile Codului muncii și Codului familiei
- Sistemul de alocații pentru copii
- Programe de protecție materno-infantilă
- Politică de planificare familială

- **Factori subiectivi:** incluși în noțiunea de planificare familială (atitudinea conștientă a cuplului față de reproducerea sa)

- Nr. de copii doriți, realizați
- Metode și mijloace contraceptive

- **Factori locali-tradiționali:** obiceiuri locale, religie

Factori principali ai scăderii fertilității

- ☐ Emanciparea femeii
- ☐ Creșterea duratei și a nivelului educațional
- ☐ Scăderea influențelor normelor culturale
- ☐ Costul copilului
- ☐ Reducerea funcției economice a copilului
- ☐ Apariția mijloacelor contraceptive moderne
- ☐ Factori economici: degradarea nivelului de trai, șomajul, stresul.

Politici/măsuri pro (familie) si anti-nataliste: exemple

- Concediul de maternitate pentru mamele angajate (14 săpt în Germania, 26 săpt în Polonia)
- Concediu parental
- Servicii de îngrijire pe timp de zi a copiilor – creșe, grădinițe, la domiciliu
- Transferuri de venituri în beneficiul familiilor
- Alocație pentru copil
- Reconciliere viață/muncă

- "One child policy" + "The granny police" – China
- Alocații pentru familiile fără copii
- Încurajarea planificării familiale

Mortalitatea

Eveniment-fenomen

- **Mortalitatea**, componenta negativă a mișcării naturale a populației, reprezintă **fenomenul demografic** al deceselor înregistrate într-o populație definită, într-o perioadă dată de timp.
- **Decesul** este **evenimentul demografic** al dispariției definitive a oricărui semn de viață în orice moment după înregistrarea stării de născut viu.

Importanța fenomenului de mortalitate pentru SP

- Implicații în creșterea numerică a populației și în structura pe grupe de vârstă a populației
- Utilizare pentru măsurarea stării de sănătate a unei populații
- Identificarea, ierarhizarea problemelor de sănătate și stabilirea priorităților în acțiunile de sănătate
- Stabilirea de obiective în cadrul programelor de sănătate
- Planificare sanitară
- Evaluarea eficacității activității sistemului de servicii de sănătate.

Metode de măsurare, descriere și analiză a fenomenului de mortalitate

ABORDARE

- **Transversală** (*de moment*) – constă în măsurarea, descrierea și analiza mortalității într-o perioadă determinată de timp, de obicei un an calendaristic
- **Longitudinală** (*prospectiv sau retrospectiv*) – analiza mortalității pe o cohortă sau pe o generație

Analiza transversală

- ☐ **indicatori intensivi/de frecvență** – măsoară frecvența deceselor în populație (rate)
- ☐ Rate brute
- ☐ Rate specifice
- ☐ Rate standardizate
- ☐ **indicatori extensivi/de structură**
- ☐ Ponderi = letalități = mortalități proporționale

Nr. decese prin boala X/ Nr. Total decese x 100

Alți indicatori de măsurare a mortalității

- ☐ Rata standardizată a mortalității
- ☐ Raportul standardizat al mortalității
- ☐ Funcțiile biometrice din tabela de mortalitate

Speranța de viață la naștere

- ☐ Durata medie a vieții – e_0
- ☐ Indicator sintetic al mortalității și al stării de sănătate
- ☐ Nr.mediu de ani pe care o persoană speră să-l trăiască în condițiile caracteristicilor modelului de mortalitate pe grupe de vârstă a populației din care provine persoana, pentru un anumit an pentru care s-a făcut tabela de mortalitate.

Factori care influențează mortalitatea

- ☐ Factori economici
- ☐ Venitul național brut
- ☐ Structura pe grupe de vârstă a populației
- ☐ Calitatea mediului
- ☐ Stocul de cunoștințe și tehnologii

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Numele proiectului: DreptCompAct - COMPetențe ACTuale pentru studenți la DREPT | Cod proiect: 312957

Programul Educație și Ocupare 2021-2027 | Cod apel: PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO_A49

Mulțumesc pentru atenție!

Întocmit,
Expert consiliere în carieră,